

Pre otvorenú a solidárnu Európu

Úsilie o pokoj a zmierenie v ľudskej rodine je vpísané v samej hĺbke povolania Komunity z Taizé. Už tridsať rokov organizuje komunita „púť dôvery na zemi“, na ktorej sa stretli viaceré generácie mladých ľudí zo všetkých kontinentov.

40 000 mladých z celej Európy, ktorí sa schádzajú v Bruseli na zastávke na tejto púti od 29. decembra 2008 do 2. januára 2009, chce znovu oživiť intuíciu i nadšenie počiatkov budovania Európy – uskutočniť zmierenie medzi národmi, dávajúc dovedna svoje zdroje aj svoje osobitosti.

NESLÝCHANÉ DOBRODRUŽSTVO BUDOVANIA ZJEDNOTENEJ EURÓPY

Európa dokázala otvoriť obdobie mieru, ktoré nemá v dejinách obdobu. Cesta, ktorou už prešla, vzbudzuje obrovskú nádej v iných častiach sveta. Po toľkých rozkoloch je mier neoceniteľným dobrom. A predsa nie je dosiahnutý raz navždy, ale každá generácia ho musí stavať ďalej.

NEPODĽAHNÚŤ ZNECHUTENIU

Na európske inštitúcie sa dnes občas pozerá s nepochopením a určitou apatiou. Napriek tomu sú nepostrádateľné pre zaistenie kontinuity v budovaní mieru na kontinente. Nesmú však preberať zodpovednosť na všetkých úrovniach európskej spoločnosti.¹ Zodpovední národov môžu zase podporiť nový elán tým, že odmietnu vo chvíľach ťažkých rozhodnutí nespravodlivo označovať európske inštitúcie za obetného baránka.

GLOBALIZÁCIA SOLIDARITY

Budovanie zjednotenej Európy nadobudne svoj plný zmysel len vtedy, ak sa Európa prejaví ako solidárna s najchudobnejšími národmi. Tieto národy sa vyvíjajú veľmi rýchlo! Súčasná situácia vyžaduje novú snahu o porozumenie, aby sa prispôsobili európske inštitúcie a mechanizmy pomoci.

Veľa mladých žiada, aby ekonomická globalizácia bola sprevádzaná globalizáciou solidarity. Či zámer delenia sa o blahobyt nevyzýva bohaté krajiny k väčšej štedrosti tak investíciami v prospech rozvojových krajín, ako aj dôstojným a zodpovedným

¹ Princíp subsidiarity je základom pre napredovanie v prehlbovaní spoločenstva. Dovoľuje orgánom Únie zasiahnuť v istých oblastiach, keď nedokážu konať členské štáty, a zároveň rešpektuje vlastné právomoci týchto štátov. Rozhodnutia by sa mali robiť na úrovni najbližšej občanom Európy. Tento princíp vedie každého k tomu, aby vzal na seba vlastnú zodpovednosť, a mal by zabrániť prehnanej požiadavkám jednotlivých národov.

prijímaním prisťahovalcov prichádzajúcich z týchto krajín?

Nadväzovaním početných osobných vzťahov naprieč vlastným kontinentom získali už mnohí mladí skutočné európske povedomie. Nejde o zrieknutie sa osobitostí každého národa alebo každého regiónu, ale o uskutočňovanie výmeny darov rešpektujúc pritom rozmanitosť. Iniciatívy ako európska dobrovoľnícka služba prehĺbia vzájomné poznanie medzi národmi a regiónmi.

SÚČASNÁ FINANČNÁ KRÍZA

Súčasná finančná kríza ukazuje, že bez dodržiavania etiky sa ekonomika nemôže rozvíjať trvale. Táto kríza sa môže stať príležitosťou, keď nás bude viesť k otázke o našich prioritách v budovaní svetovej spoločnosti. O aký rozvoj usilujeme? Aký rozvoj je možný, aby rešpektoval obmedzené zdroje našej planéty?

Čím komplexnejším sa stáva svetový ekonomický a finančný systém, tým nutnejšia je koordinácia a regulácia so zreteľom na spoločné dobro celej ľudskej rodiny. Nadnárodné orgány, ktoré stanovujú základné pravidlá zaručujúce väčšiu spravodlivosť, sú odteraz nevyhnutné.²

DVA PRÍNOSY KREŠŤANOV

Evanjelium povzbudzuje k jednoduchosti života. Vyzýva veriaceho, aby ovládal vlastné túžby, a tak sa dokázal obmedziť, nie nútene, ale voľbou.³ Slobodne zvolená jednoduchosť robí tých, čo sú zvýhodnení, schopnými odolávať honbe za nadbytkom a prispieva k boju proti chudobe, ktorá je vnútená tým najbiednejším.

Napomáhanie krokov odpustenia je druhý prínos kresťanov. Tieto kroky zahŕňajú odmietnutie prenášať na nasledujúce generácie nenávisť spojenú so zraneniami, ktoré ešte bolia. Nie zabudnúť na bolestivú minulosť, ale odpustením uzdraviť spomienky, pretrhnúť reťaz pretrvávajúcich pocitov krivdy. Bez odpustenia niet budúcnosti pre spoločnosť. Mocný impulz prítomný na počiatku budovania zjednotenej Európy vyvstal z veľkej časti z tohto presvedčenia.⁴

Všetci môžu mať podiel na civilizácii poznačenej nie podozrievaním, ale dôverou. V histórii stačilo niekedy len zopár ľudí, aby naklonili jazyček váh k pokoju.⁵

² V roku 1963 vo svojej encyklike „*Pacem in terris*“ pápež Ján XXIII. navrhol vytvorenie „verejnej autority s všeobecnou právomocou“. Táto prorocká intuícia je dnes aktuálnejšia ako kedykoľvek predtým.

³ Ježiš povedal: „Veď čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a seba samého by stratil alebo poškodil?“ (Lukáš 9,25)

⁴ Toto presvedčenie podnietilo zblíženie medzi Francúzskom a Nemeckom. Bolo tiež pri zrode vzájomného odpustenia medzi poľským a nemeckým národom z iniciatívy poľských biskupov v roku 1965. Kresťania takto pripravili cestu k politickému zmiereniu.

⁵ Zakladateľov zjednotenej Európy bolo iba niekoľko, ale mali túto intuíciu: Aby zamedzili novému konfliktu, začali dávať do spoločného prostriedky a zdroje (uhlie a oceľ), ktoré v minulosti boli použité pre vojnovú mašinériu.

Od 26. do 30. novembra 2008 sa v Nairobi stretlo 7000 mladých ľudí z mnohých oblastí Kene a z iných krajín.

Toto stretnutie, ktoré je zastávkou na púti dôvery organizovanou Komunitou z Taizé, bolo prijaté v 80 farnostiach a cirkevných zboroch rôznych cirkví mesta Nairobi. Cieľom stretnutia bolo prispieť k budovaniu bratskejších vzťahov a vymaneniu sa z nepravdivých predstáv o druhých, ktoré sú živé nedostatkom kontaktov medzi národmi a zraneniami z minulosti. Komunita z Taizé je už 55 rokov prítomná na africkom kontinente v malých fraternitách bratov, ktorí zdieľajú život tých najchudobnejších. Počas minulých rokov žili bratia v Alžírsku, na Pobreží slonoviny, v Nigeri, v Rwande a v Keni. Teraz sú bratia už 16 rokov v Senegale, v štvrti Dakaru s prevahou moslimských obyvateľov.

Desmond Tutu, anglikánsky emeritný arcibiskup Kapského Mesta (Južná Afrika), píše: „Afrika je miesto, kde ukrižovanie a zmŕtvychvstanie nachádza svoj najhlbší zmysel, a kde je budovanie dôvery a zmierenia stálou realitou... Všetci sme Božími deťmi a v Kristovi niet Rwandana či Konžana, Burundana či Keňana, Nigerčana alebo Juhoafričana. V Kristovi sme všetci jedným. Viem, že aj Komunita z Taizé nesie toto posolstvo a podporuje nás, keď sa ho snažíme uplatňovať v Južnej Afrike, na celom africkom kontinente, aj v ostatných častiach sveta, kde je ešte stále potrebné strach z cudzincov premieňať na priateľstvo, zmierenie a dôveru.“

V Afrike skúšky neodnímajú zmysel pre dôstojnosť, citeľný najmä u tých najbiednejších. Ťažkosti nevytláčajú radosť zo života a vážnosť nevylučuje tanec. Veľa je tých, čo sa odmietajú poddať beznádeji. Na popredných miestach sú často ženy, ktoré s vynaliezavosťou a húževnatosťou preberajú veľa úloh v rodine aj v spoločnosti.

Tvárou v tvár rozkolom, ktoré trhajú africký kontinent, mnohí odvážne usilujú o zmierenie a udobrenie. Pre kresťanov to znamená pevne sa držať nádeje, že puto krstu v Kristovi je silnejšie ako rozdelenia. Sú africkí kresťania, čo zaplatili za toto presvedčenie viery životom.

Tento „List z Kene“, ktorý napísal brat Alois na rok 2009, vychádza na Európskom stretnutí mladých v Bruseli na konci roka 2008.

List z Taizé

n°262 špeciálne vydanie

LIST 2009

List z Kene

Všade na svete sa prudko mení spoločnosť i správanie ľudí. Narastajú neslýchané možnosti rozvoja, no objavuje sa aj nestálosť a zdôrazňujú sa obavy ohľadom budúcnosti.¹

Aby technický a ekonomický pokrok napredoval s väčšou ľudskosťou, je nevyhnutné hľadať hlbší zmysel v živote. Keď vidíme únavu a zmätenosť mnohých ľudí, vyvstáva otázka: Z akého prameňa žijeme?

Už stáročia pred Kristom prorok Izaiáš ukázal prameň, keď napísal: „Tí, čo dúfajú v Pána, dostávajú novú silu, utekať budú a neustanú, budú putovať a neomdlejú.“²

Dnes je oveľa viac než kedysi tých, ktorí nenachádzajú tento prameň. Dokonca Božie meno je zaťažované nedorozumeniami, alebo úplne zabudnuté. Je zda nejaká súvislosť medzi týmto vytrácaním sa viery a stratou chuti do života?

Ako uvoľniť v sebe tento prameň? Vari nie pozornosťou voči Božej prítomnosti? V nej môžeme načerpať nádej a radosť.

Vtedy prameň znova začne prúdiť a náš život nadobudne zmysel. Budeme schopní ujať sa svojho života,

¹ V mnohých krajinách sa aj napriek nárastu svetovej ekonomiky a nádejam pre rozvoj rozrastajú chudobné štvrte, miesto aby sa zmenšovali, a na mnohých ľudí, najmä mladých, ťažko dolieha nezamestnanosť. V Afrike hrozí, že rýchly technický pokrok potlačí zmysel pre pomalé zrenie, tak veľmi plodný v tradičnom spôsobe života. Navyše sa oslabuje rodinná aj etnická solidárnosť. Ako navrátiť život tejto hodnote a rozšíriť ju ponad hranice rodín a etník? Pomohlo by to obmedziť odchody toľkých mladých ľudí prťahovaných krajinami s vyššou životnou úrovňou bez toho, aby dokázali vždy zväziť dôsledky takého rozhodnutia.

² Izaiáš 40, 31. Už v dobe, keď boli vyslovené tieto slová, únava bola skutočnosťou: „Ja som však povedal: Darmo som pracoval, márne a zbytočne strávil svoju silu.“ (Izaiáš 49, 4) A znova: „Ustáva mládež a omdlieva a junač podložený padá.“ (Izaiáš 40, 30) Avšak prorok oživuje nádej: „Bohom večnosti je Pán. On dáva silu ukonanému.“ (Izaiáš 40, 28-29)

prijímať ho ako dar a dávať ho pre tých, ktorí sú nám zverení.

Aj s celkom malou vierou prichádza k obratu a my viac nežijeme zameraní na seba. Keď Bohu otvárame dvere svojho srdca, pripravujeme tiež cestu pre jeho príchod k mnohým ďalším.

VZIAŤ ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJ ŽIVOT

Áno, Boh je prítomný v každom človeku, či je veriaci alebo nie. Biblia od prvých stránok opisuje s krásou poézie dar dychu života, ktorý Boh dáva každej ľudskej bytosti.³

Ježiš svojím životom na zemi zjavil nekonečnú Božiu lásku ku každému človeku. Tým, že sa daroval až do konca, vpísal Božie áno do samej hĺbky ľudskej prirodzenosti.⁴ Odkedy Kristus vstal z mŕtvych, už nemôžeme upadať do beznádeje nad svetom alebo nad sebou.

Odvtedy je nám daný Boží dych, Duch Svätý, navždy.⁵ Skrze svojho Ducha Svätého, ktorý prebýva v našich srdciach, hovorí Boh áno tomu, čím sme. Nikdy nám nemôže zovŕsť poľutovanie slov proroka Izaiáša: „Pán nájde v tebe zaľúbenie a tvoja krajina bude vydatá.“⁶

Dajme teda súhlas tomu, čo sme alebo čo nie sme. Ujmime sa tiež všetkého, čo sme si nevybrali, a je predsa súčasťou nášho života.⁷ Odvážme sa tvoriť dokonca z toho, čo nie je dokonalé. A nájdeme slobodu. Hoci aj obťažaní bremenami, budeme prijímať vlastný život ako dar a každý deň ako Boží dnešok.⁸

VEDENÍ K VYKROČENIU ZO SEBA

Ak je Boh v nás, je aj pred nami.⁹ Berie nás takých, akí sme, no tiež nás vyvádza z nás samých. Niekedy nás prichádza vyrušiť v živote, prevráti naše plány a zámery.¹⁰ Ježišov život nás vedie k tomu, aby sme vstúpili do tejto perspektívy.

Ježiš sa nechával viesť Duchom Svätým. Neprestával sa obracať na neviditeľnú prítomnosť Boha, svojho Otca. Tu je základ jeho slobody, ktorá ho priviedla k darovaniu vlastného života z lásky. V Ježišovi vzťah k Bohu a sloboda nikdy neboli v protiklade, ale navzájom sa posilňovali.¹¹

Vo všetkých nás je túžba po absolútne, prahne po ňom celou svojou bytosťou - telom, dušou, myslou. Smäť po láske horí v každom človeku, od dieťaťa až po starca. Dokonca ani najväčšia ľudská blízkosť ho nemôže úplne utíšiť.

Často vnímame tieto túžby ako nedostatok alebo ako prázdnotu. Môžu nás niekedy rozhádzať. Nie sú však ničím nenormálnym, ale patria k nášmu bytiu. Sú darom, majú v sebe Božiu výzvu, aby sme sa otvorili.

Preto je každý pozvaný položiť si otázku: Aké kroky vpred sa žiadajú odo mňa teraz? Nemusi ísť o to, aby sme „viac robili“. Sme povolaní k tomu, aby sme viac milovali. A keďže láska potrebuje celé naše bytie, aby sa mohla vyjadriť, je na nás hľadať bez meškania cesty, ako byť pozornými voči našim blíznym.

TO MÁLO, ČO MÔŽEME, AJ MUSÍME UROBIŤ

POMÁHAŤ SI NAVZÁJOM PREHLBOVAŤ VIERU:

Príliš mnohí mladí sa cítia sami na svojej vnútornej ceste. V dvojici alebo trojici už je možné navzájom si pomáhať, zdieľať sa a modliť sa spoločne, aj s tými, ktorí tvrdia o sebe, že majú bližšie k pochybnostiam ako k viere.¹²

Takéto zdieľanie nájde veľkú podporu, keď je včle-

³ Je pravda, že množstvo prekážok môže zadusiť život: rôzne formy nespravodlivosti, násilie okolo nás a v nás, duch súťaživosti, naše chyby, strach alebo uzavretosť voči tomu, kto je iný, nedostatok sebaúcty...

⁴ V rozsiahlych oblastiach Afriky, napríklad medzi masajskými kresťanmi, je Kristus vnímaný ako starší brat. Zhoduje sa to s vyjadrením prvých kresťanov: Kristus je „prvorodený medzi mnohými bratmi“ (List Rimanom 8, 29). Svojou smrťou a zmŕtvychvstaním Ježiš presahuje rodinnú i etnickú solidarnosť (viď List Kolosanom 1, 18-20).

⁵ V biblických jazykoch sú „dych“ a „duch“ jedným a tým istým slovom. Proroci hlásali, že skrze Ducha Svätého bude sám Boh bývať v človeku (Ezechiel 36, 26-27). Kristovým príchodom, jeho smrťou a zmŕtvychvstaním je Duch Svätý daný „bez miery“ (Ján 3, 34). Odvtedy Boží Duch neustále koná v ľudstve, až jedného dňa budú všetci ľudia jediným telom v Kristovi.

⁶ Viď Izaiáš 62, 1-4

⁷ Ujať sa terajších skutočností neznamená všetko prijímať alebo pasívne znášať udalosti. Niekedy môžeme byť vedení k tomu, aby sme sa v situácii nespravodlivosti postavili na odpor.

⁸ Jedna z prvých kníh brata Rogera má názov *Žit' Boží dnešok* (1958). Brat Roger bol presvedčený o tom, aké dôležité je pre kresťanov byť plne prítomní v súčasnej spoločnosti a neutiekať sa do nostalgie za minulosťou ani do iluzórnej budúcnosti. Jedine v prítomnej chvíli môžeme stretnúť Boha a z neho žiť.

⁹ Africký kresťan, svätý Augustín, napísal v 4. storočí túto modlitbu: „Ty si bol vnútornejší nad moje vlastné vnútro a vyšší nad moju najvyššiu výšku.“ (Vyznania, Kniha tretia, 6. kapitola, 11)

¹⁰ „Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky,“ hovorí Pán (Izaiáš 55, 8). Panna Mária rovnako privolila na vtedajšie udalosti, dokonca aj na nepochopiteľnú smrť svojho syna, všetko vo viere, že Boh je verný svojmu sľubu života.

¹¹ Na Biskupskej synode v Ríme v októbri 2008 arcibiskup Malines-Bruselu, kardinál Danneels, vyhlásil: „Sila slova zahŕňa slobodu poslucháčovej odpovede. Práve toto je sila vlastná Božiemu Slovu. Ono nezmenšuje slobodu poslucháča, ono ju podporuje, zvelaďuje.“

¹² Ježiš povedal: „Kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi.“ (Matúš 18, 20)

nené do miestnej Cirkvi.¹³ Ona je spoločenstvom spoločenstiev, kde sa schádzajú všetky generácie a kde si ľudia nevyberajú jeden druhého. Cirkev je Božou rodinou, spoločenstvom, ktoré nás vyvádza z izolovanosti. V Cirkvi sme prijímaní, v nej je sprítomňované Božie áno nášmu životu, v nej nájdeme Božiu nenahraditeľnú útechu.¹⁴

Keby farnosti a skupiny mladých boli predovšetkým miestami dobroty srdca a dôvery, miestami vládnoti, kde sme pozorní voči tým, ktorí sú slabší! **PREKONÁVAŤ OHRANIČENOSŤ V NAŠICH SPOLOČNOSTIACH:**

Keď sa máme podieľať na budovaní jednotnejšej ľudskej rodiny, či nie je jednou z najnaliehavejších úloh pozeráť na svet „zdola“?¹⁵ Tento pohľad zahŕňa veľkú jednoduchosť života.

Komunikácia sa stáva čoraz jednoduchšou, no zároveň spoločnosti zostávajú veľmi rozškatulkované. Riziko vzájomnej ľahostajnosti ďalej narastá. Prekonajme uzavretosť vo vnútri našich spoločností! Poďme k tým, čo trpia! Navštívme tých, čo sú ostrkovaní a s ktorými sa zle zaobchádza! Myslime na prisťahovalcov tak blízko nás, a predsa neraz tak ďaleko!¹⁶ Tam, kde narastá utrpenie, často vidno aj pribúdajúce iniciatívy, ktoré sú toľkými znakmi nádeje.

Aby sme mohli bojovať proti nespravodlivosti i hrozbe konfliktov a napomáhať rozdeľovanie materiálnych dohier, je potrebné nadobudnúť vedomosti a zručnosti. Aj vytrvalosť v štúdiu alebo v profesionálnej formácii tak môže byť službou pre iných.

Jestvuje škandalózna chudoba a nespravodlivosť,

¹³ Prví kresťania „sa vytrvalo zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách“. (Skutky apoštolov 2, 42) V Afrike, ako aj v Latinskej Amerike a v niektorých krajinách Ázie, sa kresťania stretávajú nielen vo farnostiach, ale aj podľa jednotlivých štvrtí alebo dedín, v malých cirkevných spoločenstvách. Spolu sa modlia a navzájom sa podporujú. Ľudské teplo a osobná angažovanosť každého jednotlivca prispievajú k tomu, aby Cirkev bola autentickým miestom spoločenstva.

¹⁴ V Afrike je Cirkev vnímaná často ako Božia rodina a Boh ako matka, ktorá utešuje. Už prorok Izaiáš napísal: „Ako keď niekoho teší matka, tak vás budem ja tešiť.“ (Izaiáš 66, 13) Pozri tiež Izaiáš 49, 13-15. Uvažovanie o Cirkvi v tomto zmysle nás pobáda usilovať o jej jednotu. Nemôžeme pasívne resignovať nad tým, že Božia rodina zostáva rozdelená do viacerých vierovyznaní.

¹⁵ Nemecký teológ Dietrich Bonhoeffer patril do pomerne privilegovaných spoločenských kruhov, ale počas druhej svetovej vojny ho jeho angažovanosť v odpore priviedla do chúlостivej situácie a napokon až do väzenia a na smrť. V roku 1943 napísal: „Zostane skúsenosťou neporovnateľnej ceny, že sme sa učili na veľké udalosti svetových dejín pozeráť zdola, z perspektívy vylúčených, podozrievaných, tých, s ktorými sa zle zaobchádza, bezmocných, utláčaných a vysmievaných, skrátka trpiacich.“

¹⁶ Aj keď sa dnes našťastie vyvíja úsilie na záchranu kultúr, ktorým hrozí zánik, je pravda, že nijaká kultúra sa nevyvíja v uzavretom priestore. V dobe globalizácie je miešanie kultúr nielen neodvratné, ale je aj prínosom pre naše spoločnosti.

Niekoľko zastávok na púti dôvery na zemi v roku 2009

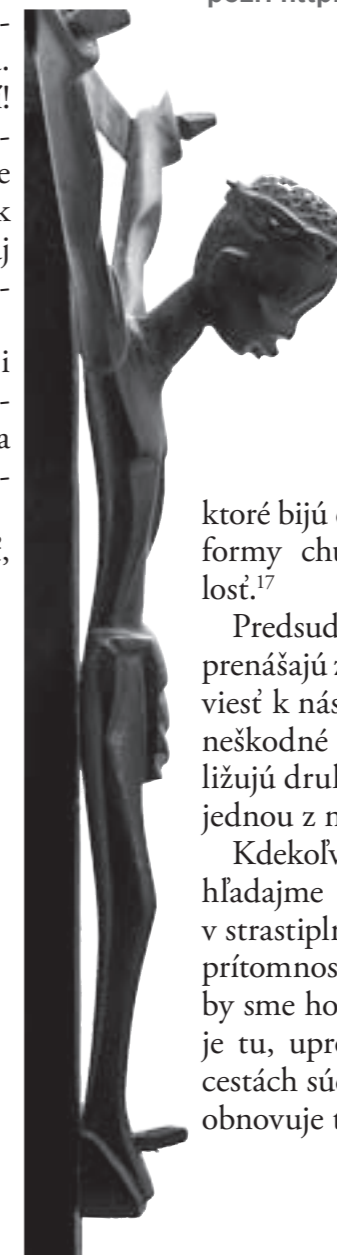
Brat Alois pôjde s bratmi...
... do Litvy: Vilnius, 1. – 3. mája
potom do Lotyšska a do Estónska
... do Španielska: Sevilla, 8. – 11. mája
... do Nemecka: Štuttgart, 10. októbra
... do Maďarska: Pécs, 23. – 25. októbra

Medzinárodné stretnutia

Na stretnutí v Bruseli bude oznámené miesto...

... nasledujúceho európskeho stretnutia mladých 28. decembra – 1. januára 2010
... nasledujúceho medzinárodného stretnutia mladých v Ázii 3. – 7. februára 2010

Pozdravy zaslané na stretnutie v Bruseli: pozri <http://www.taize.fr>

ktoré bijú do očí. No sú aj menej viditeľné formy chudoby, ako napríklad osamelosť.¹⁷

Predsudky a nedorozumenia sa niekedy prenášajú z generácie na generáciu a môžu viesť k násilným činom. Sú tiež zdanlivo neškodné formy násillia, ktoré veľmi ubližujú druhým a ponížujú ich. Posmech je jednou z nich.¹⁸

Kdekoľvek sme, sami alebo s inými, hľadáme gestá, ktoré môžeme urobiť v strastiplných situáciách. Tak objavíme prítomnosť Krista dokonca aj tam, kde by sme ho neboli čakali. Zmŕtvychvstalý je tu, uprostred ľudí. Ide pred nami po cestách súcitu. A skrze Ducha Svätého už obnovuje tvár zeme.

f. Alois

¹⁷ Prípomína nám to jedno kenské príslovie: „Niet človeka, ktorý by sa nemohol stať sirotou.“

¹⁸ Brat Roger v *Pravidlách Taizé* (1954) napísal: „Posmech, ten jed spoločného života, je zradný, lebo sa pod jeho pláštikom predhadzujú takzvané pravdy, ktoré človek nemá odvahu povedať priamo do očí. Je zbabelý, lebo poškodzuje osobu brata pred ostatnými.“